

Miljøkonsekvensrapport

Langelinie 52 8464 Galten

Datablad

Beliggenhed	Langelinie 52 8464 Galten
CVR NR.	51502868
P-nummer	1001969337
CHR nr.	77601
Ejendoms nr.	7460000637
Matrikel nr.	16a- Herskind By, Skivholme
Ansøger og ejer af ejendommen	Steen Nørgård
Adresse, e-mail og telefonnr.	Langelinie 28 8464 Galten, 23251508, steen@gesinggaard.dk
Konsulent	Anne Kirkegaard, velas
Adresse, e-mail og telefonnr.	Asmildklostervej 11, 8800 Viborg, 29634004, aki@velas.dk
Brugstype	Produktion af smågrise & slagtesvin
Godkendelsesbetegnelse	§16a
Ansøgningens skema nr.	222243
Godkendelsesmyndighed	Skanderborg Kommune

Indhold

Ikke- teknisk resumé	4
Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte	5
Indretning og drift	5
Husdyrbrugets beliggenhed	5
Landskabelig vurdering	7
Energi- og vandforbrug	7
Reststoffer, affald og kemikalier	7
Husdyrbrugets nabopåvirkninger og tiltag der begrænser gener	8
Håndtering og opbevaring af husdyrgødning	11
Ansøgtes forventede virkning på miljøet (de væsentligste og kumulative påvirkninger)	12
Begrebet BAT	12
Vejledende BAT- standardkrav (ammoniak)	13
Teknologivalg til opfyldelse af krav om BAT (ammoniak)	13
Renovering af eksisterende stalde	14
Bedste tilgængelige opbevaringsteknik	14
BAT- krav vedr. udbringning af husdyrgødning og udnyttelse af næringsstoffer i marken	14
BAT- krav Energibesparende foranstaltninger	15
BAT-krav vandbesparende foranstaltninger	17
Management på husdyrbruget	18
Egenkontrol	19
Alternative løsninger der er undersøgt	20
Foranstaltninger for at begrænse det ansøgtes virkning på miljøet	20
Befolkningen og menneskers sundhed	20
Biologisk mangfoldighed	21
Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima	22
Materielle goder kulturarv og landskabet	23

Ikke- teknisk resumé

Beskrivelse af det ansøgte:

Steen Nørgaard ønsker at få godkendt eksisterende produktionsarealer efter gældende lovgivning, hvor der ikke længere godkendes et bestemt antal dyr men derimod antal m² i staldene.

Der bygges ingen nye stalde som følge af denne godkendelse, det er kun de eksisterende stalde der ønskes godkendt efter gældende lovgivning.

Ejendommen drives med smågrise- og slagtesvineproduktion.

Ansøgtes forventede virkning på miljøet:

Eksisterende bygninger med besætning, anlæg til opbevaring af foder og husdyrgødning er vurderet i forhold til bl.a.:

- Ammoniakfordampning, lugt, lys, støj og støv fra stalde og opbevaringsanlæg.
- Forbrug af vand, energi og handelsgødning.
- Anvendelse af bedste tilgængelige teknik.
- Opbevaring og bortskaffelse af bl.a. affald og kemikalier.
- Landskabelige og kulturhistoriske forhold.

Husdyrbruget er placeret i landzone. Nærmeste enkeltbolig ligger ca. 500 m sydøst for anlægget. Det er Stationsvej 27. Nærmeste område, som er udlagt til boligområde (samlet bebyggelse) er Bøgeskovvej 7 og præstbrovej 14 der er beliggende ca. 700 meter nordøst ejendommens anlæg. Nærmeste byzone, Herskind By, Skivholme, ligger ca. 780 meter øst for ejendommens anlæg.

Anlægget overholder kravet til BAT som er et krav på 5831 kg N/år.

Der findes ingen næringsfattige og kvælstoffølsomme terrestriske naturtyper såsom højmoser og større overdrev, indenfor 1 km afstand fra anlægget. De § 3-beskyttede naturområder der findes indenfor 1 km. fra anlægget, påvirkningen af disse med ammoniak ligger indenfor lovens afskæringskriterier. Udenfor 1000 m fra anlægget vurderes merbelastningen med kvælstof at være af en størrelsesorden, hvor den hverken i sig selv eller i kumulation med andre påvirkninger kan medføre en væsentlig påvirkning af kvælstoffølsomme naturtyper.

Foranstaltninger for at begrænse det ansøgtes virkning på miljøet:

Produktionen overholder alle gældende normer for:

- opbevaring og udbringning af gylle
- håndtering af spildevand og affald
- Støj-, og støvbelastning af omgivelser m.v.

Det betyder, at projektets virkninger på miljøet, hvad angår disse faktorer, må betragtes som tilfredsstillende.

Det vurderes, at husdyrbruget har truffet de nødvendige foranstaltninger til at forebygge og begrænse forureningen fra husdyrbrugets anlæg. Desuden vurderes det, at husdyrbruget kan drives uden væsentlige indvirkninger på miljøet, hvis vilkårene i denne godkendelse overholdes.

Oplysninger om husdyrbruget og det ansøgte

Indretning og drift

Der søges en godkendelse efter §16 a i LBK 520 af 01/05/2019 om godkendelse af eksisterende bygninger på ejendommen Langelinie 52, 8464 Galten.

Der etableres ikke nye produktionsarealer i forbindelse med godkendelsen.

Produktionsarealet i 8-års drift, nudrift og ansøgt drift er:

Bygning nr. jf.BBR	Dyretype+gulvtype	Produktionsareal* (m2)		
		Ansøgt drift	Nudrift	8-års drift
12	Slagtesvin og Smågrise; fulddrænet gulv (kummer under hele arealet. Slagtesvin. Drænet gulv+spalter (33 %/67 %)	609	609	609
5	Slagtesvin og Smågrise; fulddrænet gulv (kummer under hele arealet. Slagtesvin. Drænet gulv+spalter (33 %/67 %)	936	936	936
6	Slagtesvin og smågrise; 25-49 % fast gulv. Smågrise. Toklimastald, delvis spaltegulv.	869	869	869
I alt		1805	1805	1805

*Produktionsarealet er opmålt af ejer af ejendommen og velas kan derfor ikke drages til ansvar for størrelsen af produktionsarealet.

Der benyttes hjemmeblandet tørfoder.

Med denne godkendelse efter lovens §16a, godkendes hele ejendommens produktionsareal til produktion af svin på fulddrænet gulve og på delvis spaltegulv.

Steen Nørgård driver ud over denne ejendom følgende ejendomme med svineproduktion:

- Langelinie 28: Produktion af slagtesvin.
- Ladingvej 6: Produktion af slagtesvin.

Husdyrbrugets beliggenhed

Husdyrbruget er placeret i landzone. Nærmeste enkeltbolig ligger ca. 500 m sydøst for anlægget. Det er Stationsvej 27. Nærmeste område, som er udlagt til boligområde (samlet bebyggelse) er Bøgeskovvej 7 og Præstbrovej 14 der er beliggende ca. 700 meter nordøst ejendommens anlæg. Nærmeste byzone, Herskind By, Skivholme, ligger ca. 780 meter øst for ejendommens anlæg.

Ejendommens bygninger ligger i et område, der ikke er udpeget som landskabelige interesseområder i regionplanen. Ejendommen er beliggende udenfor skovbyggelinjen.

Der er tale om et åbent landskab, præget af mindre landbrugsejendomme med spredt landbrugsbebyggelse. En del markskel er markeret med levende hegn.

Område	Afstandskrav	Afstand målt
Eksisterende eller kommuneplanlagt byzone eller sommerhusområde	50 meter	> 50 m
Område i landzone der i lokalplan er udlagt til boligformål, blandet bolig- og erhvervsformål eller offentlige formål med henblik på beboelse, institutioner, rekreative formål og lignende.	50 meter	> 50 m
Nabobeboelse	50 meter	> 50 m
Kategori 1 og 2 natur	10 meter	> 10 m

Område	Er anlægget placeret ind for
Naturområder med særlige naturbeskyttelsesinteresser mv.	Nej
Områder med landskabelig værdi	Nej
Uforstyrrede landskaber	Nej
Områder med særlig geologisk værdi	Nej
Rekreative interesseområder	Nej
Værdifulde kulturmiljøer og bevaringsværdige landsbyer	Nej
Kirkeomgivelser	Nej
Kystnærhedszonen	Nej
Lavbundsarealer inkl. evt. okkerklassificering	Nej
Skovrejsningsområder	Nej
Fredede områder	Nej
Beskyttede naturarealer (§ 3)	Nej
Strandbeskyttelseslinje	Nej
Klitfredningslinje	Nej
Skovbyggelinje	Nej
Sø- og åbeskyttelseslinje	Nej
Kirkebyggelinje	Nej
Fortidsmindelinje	Nej
Beskyttede sten- og jorddiger	Nej

Landskabelig vurdering

Ovenstående oversigt over anlæggets placering i forhold til forskellige udpegninger i Kommuneplanen. Da ejendommen ikke er placeret indenfor ovenstående udpegninger samt at det er en allerede bestående ejendom hvor der ikke bygges nyt, vurderes det ikke at have betydning for det ansøgte.

Bepantning:

Da det er et eksisterende anlæg og der ikke skal bygges nye stalde bliver der ikke opført nye beplantninger eller læhegn. Ejendommen fremstår allerede i dag med beplantning mod syd.

Samlet set vurderes det, at godkendelsen ikke vil forringe de landskabelige værdier i området. Det vurderes, at anlægget er afskærmet og tilpasset godt i landskabet.

Energi- og vandforbrug

Nudrift	
Årligt elforbrug	270.000 Kwh
Årligt forbrug af vand	Egen boring
Årligt forbrug af dieselolie til traktor	45.000 l.

Ansøgt	
Årligt elforbrug	270.000 Kwh
Årligt forbrug af vand	Egen boring
Årligt forbrug af dieselolie til traktor	45.000 l.

Der findes følgende olietanke på ejendommen:

Dieseltank på 4.000 l, overjordisk tank fra 2006, er placeret i maskinhus.

Fyringsolietank 1.200 l. overjordisk tank fra 2008, placeret ved stuehus.

Reststoffer, affald og kemikalier

Fast affald

Generelt bemærkes, at al affald vil blive bortskaffet i henhold til kommunens affaldsregulativ.

Beskrivelse af opbevaringsforhold og anslåede affaldsmængder i nudrift og ansøgt produktion er vist herunder.

	Mængde nudrift (kg el. tons)	Mængde Ansøgt (kg el. tons)	Opbevaring	Bortskaffelse
Forbrændingseget affald. ISAG-kode: 19.00*	2000 kg	2000 kg	• Container på ejendommen.	Affald bortskaffes i henhold til kommunens affaldsregulativ.

Jern ISAG-kode: 23.00	minimalt	minimalt	• Opbevares i container	Afhændes til skrothandler
Plastik	Minimalt	Minimalt		Afleveres pt. sammen med forbrændingseget affald.
Kemikalier/pesticider	Dunke	Dunke		
Medicin affald	Emballage	Emballage	Brugte kanyler opbevares i kanyleboks	

Døde dyr

Døde dyr afhentes efter behov. Døde dyr opbevares ved vej, under kadaverkappe i god afstand fra omkringboende.

Vurdering:

Det vurderes at håndtering af affald sker på forsvarlig vis og ikke skaber risiko for forurening af de omkringliggende omgivelser. Døde dyr opbevares i god afstand fra omkringboende og det vurderes at opbevaringen frem til afhentning sker på en sådan måde, at der ikke vil opstå uhygiejniske forhold.

Husdyrbrugets nabopåvirkninger og tiltag der begrænser gener

Lugt

Den væsentligste lugt stammer fra staldene og spredes via ventilationssystemet. Nærmeste enkeltbolig der ikke er noteret som landbrug er Stationsvej 27, nærmeste samlede bebyggelse Bøgeskovvej 7 og præstbrovej 14 og nærmeste byzone er Herskind By, Skivholme.

Genafstanden er beregnet til 276,6 m for nabo, 567 m for samlet bebyggelse og 741 m for byzone. Den vægtede gennemsnitsafstand er til nabo 511,3 m, samlede bebyggelse 636,8/633,3 m og byzone 782,6 m.

Der er valgt teknologien "hyppig udslusning af gylle" til reduktion af lugt fra slagtesvinestaldene med drænet gulv. Hyppig udslusning af gylle er optaget på Miljøstyrelsens teknologiliste og godkendt til lugtreduktion med 20 %.

I husdyrgodkendelse.dk er der udarbejdet lugtberegninger inkl. Hyppig udslusning af gylle. Beregningerne viser at genekriterierne er overholdt.

Der er ikke andre husdyrbrug der bidrager til lugt og der skal derfor ikke regnes med kumulation.

Samlet resultat af lugtberegning

Bebyggelse	Kumulation	Model	Ukorrigeret geneafstand (m)	Korrigeret geneafstand (m)	Vægtet gennemsnitsafstand (m)	Genekriterie overholdt	
 Stationsvej 27	0	NY	276,6	221,3	511,3	Ja	▼
 Bøgeskovvej 7	0	NY	567,2	567,2	636,8	Ja	▼
 Præstbrovej 14	0	NY	567,2	567,2	633,3	Ja	▼
 Herskind By, Skivholme	0	NY	741	741	782,6	Ja	▼

Generel bekæmpelse af skadedyr

Bekæmpelse af skadedyr foretages efter anvisninger fra Aarhus Universitet, Institut for Agro økologi. I forbindelse med dyreholdet kan der forekomme gener fra skadedyr (rotter, mosegrise m.v.), som skal afhjælpes, samt gener fra fluer, som skal bekæmpes effektivt.

Det vurderes, at der kan være en risiko for opformering af fluer og andre skadedyr. Det er derfor vigtigt at der opretholdes en god hygiejne, og daglig rengøring er en væsentlig parameter til bekæmpelse af fluer.

Fluegener

Biologisk og kemisk fluebekæmpelse foretages efter anvisninger fra Aarhus Universitet, Institut for Agro økologi. Hver 8. uge året rundt, modtages nye depoter af "gyllefluer" til biologisk fluebekæmpelse.

Rottebekæmpelse

Bekæmpelse af rotter foretages efter anvisninger fra Aarhus Universitet, Institut for Agro økologi. Desuden følges de forbyggende foranstaltninger, som er fastlagt i Bekendtgørelse om forebyggelse og bekæmpelse af rotter (BEK nr. 1723 af 17/12/2017)

Der er aftale med Rovfluen om fire årlige besøg vedrørende rottebekæmpelse. Gødningssystemet hos svinene er desuden gyllebaseret, hvilket ikke skaber levested for rotter.

Vurdering

Det vurderes at der er taget de nødvendige forholdsregler for rotte og skadedyrs bekæmpelse. Dette gøres ved at der generelt holdes rent og ryddeligt på og omkring ejendommen. Ved foderspild opsamles dette således der ikke opstår uhygiejniske forhold der kan medføre rotter.

Beskrivelse af transport

Der er etableret 1 tilkørselsvej til gårdanlægget. Det vurderes at der ved udkørsel fra anlægget er gode oversigtsforhold.

Der køres med husdyrgødning i vækstsæsonen. Transporter til og fra ejendommen foregår via Langelinie. Transport i forbindelse med gylleudbringning foregår så vidt muligt ad interne markveje/asfaltveje.

Det årlige antal transporter med gylle vil være ca. 250 transporter med husdyrgødning om året.

Antallet af årlige transporter med foder til ejendommen vil forblive uændret.

Transporterne af korn vil primært foregå i høst, mens øvrige fodertransporter vil være jævnt fordelt hen over året og typisk foregå inden for alm. arbejdstid.

Kørsel i forbindelse med afhentning af dyr vil forblive uændret.

Det tilstræbes at holde kørslen i spidsbelastningsperioderne inden for normal arbejdstid.

Transporttype	Antal transporter pr. år i nudrift	Antal transporter pr. år i ansøgt drift	Tidsinterval	Hyppeghed	Forskel i antallet af transporter
Lastbiltransporter					
Foder	40	40	Indenfor normal arbejdstid	3 gange/mdr.	0
Døde dyr	80	80	Indenfor normal arbejdstid	1-2 gange/uge	0
Smågrise ind	17	17	Indenfor normal arbejdstid	hver 3. uge	0
Smågrise ud	20	20	Indenfor normal arbejdstid	hver 3. uge	0
Slagtesvin ud	50	50	Indenfor normal arbejdstid	gang/uge	0
Traktortransporter					
Gyllekørsler	250	250	Indenfor normal arbejdstid	I sæson	0
Korn	150	150	Indenfor normal arbejdstid	Primært i høst	0

Vurdering:

Det vurderes at trafik på til- og frakørselsvejene til anlægget ikke giver gener for omkringboende. Trafikmængden øges ikke som følge af denne godkendelse, da der ikke sker nogen udvidelse af dyreholdet. Det vurderes at der ikke forholdsmæssigt til ejendommens størrelse, er flere transportere end nødvendigt.

Beskrivelse af støjklider

Placering af støjklider fremgår af bedriftens beredskabsplan

Der kan forekomme støj fra:

- Ventilationsanlægget, luftafkast er placeret på tagflade.
- Højtryksrensere, som primært anvendes indendørs
- Kornmølle i foderlade
- Foderanlæg i foderlade

De fleste støjklider er placeret i lukkede bygninger.

Herudover vil der forekomme støj ved transport til og fra ejendommen.

Driftsperiode for støjkilder

Ventilationsanlæg: Kører efter behov hele døgnet

Højtryksrensere: en dag om ugen.

Kornmølle: Dagligt

Foderanlæg: Dagligt

Tiltag mod støjkilder

Flere af støjkilderne er placeret i lukkede bygninger, fx højtryksrensere og foderanlæg. Højtryksrensere bruges inde i staldene i forbindelse med rengøring. Foderanlægget er placeret i foderladen. Det forsøges så vidt muligt at holde støjperioden inden for normal arbejdstid.

Vurdering

Arbejdsgange, der kan give anledning til støj, ændres ikke i forbindelse med det ansøgte, og det vurderes derfor, at gener i forbindelse med støjende aktiviteter er af meget begrænset karakter. Størstedelen af støjkilderne er placeret i lukkede bygninger og vil ikke kunne påvirke nabobeboelse grundet afstanden.

Alt i alt vurderes det, at støjbidraget fra anlægget ikke ændres nævneværdigt som følge af det ansøgte.

Støvgener

Det vurderes, at håndtering af foder ikke vil medføre nævneværdige støvgener for omgivelserne, da foderet opbevares i siloer placeret udendørs eller i foderladen, og da foderet så vidt muligt håndteres i lukkede systemer. Halm opbevares indendørs i foderladen.

Støv fra bedriftens interne transportere samt støv fra de forskellige transportere til og fra husdyrbruget, forventes ikke at blive mere hyppigt forekommende, end de er i den nuværende drift. Det skyldes primært, at antallet af transportere ikke øges.

Vurdering:

Samlet set vurderes det, at produktionsanlægget med tilknyttede aktiviteter generelt ikke vil give anledning til væsentlige støvgener ved de omkringliggende nabobeboelser. Arbejdsgange, der kan give anledning til støv, ændres ikke i forbindelse med godkendelsen, og ovennævnte tiltag til begrænsning af støvgener er effektive.

Håndtering og opbevaring af husdyrgødning

Produktionen af husdyrgødning er beregnet ud fra produktionsareal.:

Årlig produktion af gylle = 7.464 m³ gylle.

7464 / 12 x 9 = 5.598 m³, kravet om 9 måneders opbevaringskapacitet er dermed overholdt.

Opbevaringsanlæg	Beholder Nr.	Byggeår	Kapacitet (m ³)	Overdækning	Pumpe-system fra beholder til gyllevogn
Gyllebeholder	10	1998	2200	Flydelag	Ikke fast
Gyllebeholder	11	2007	2930	Flydelag	Ikke fast

Fortank + kanaler			900		
I alt			6030		

Vurdering:

Det vurderes at opbevaring af husdyrgødning sker på forsvarlig vis uden risiko for forurening af det omkringliggende miljø.

Ansørgtes forventede virkning på miljøet (de væsentligste og kumulative påvirkninger)

Begrebet BAT

BAT betyder Best Available Techniques (Bedst Tilgængelige Teknik) og er en fællesbetegnelse for teknikker og teknologier, som kan begrænse forurening fra stalde eller lager. BAT- begrebet dækker desuden over teknikker og teknologier til begrænsning af vand- og energiforbruget.

På et husdyrbrug er kvælstof, fosfor og ammoniak de væsentligste næringsstoffer, som kan give anledning til påvirkning af det omgivende miljø.

De mest betydende faktorer for omfanget af påvirkningen med næringsstoffer er valget af:

Foderteknologi
 Staldindretning
 Opbevaring af husdyrgødning
 Management
 Udbringningsteknologi

BAT-standardvilkår

For anlægget (husdyrhold, stald og lager) defineres kravet om Bat som en maksimal emissionsgrænse afhængig af udvidelses størrelse og afhængig af, om udvidelsen sker i nyt eller eksisterende byggeri. Emissionsgrænserne er fastlagt i BAT- standardvilkår udarbejdet af miljøstyrelsen.

Miljøstyrelsen har udarbejdet vejledende BAT-standardvilkår for de enkelte produktionsgrene.

Slagtesvin (gyllebaserede staldsystemer)	-	endeligt godkendt
Smågrise (gyllebaserede staldsystemer)	-	endeligt godkendt
Søer (gyllebaserede staldsystemer)	-	endeligt godkendt
Svin (uden for gyllebaseret system)	-	endeligt godkendt

I de følgende afsnit beskrives det, hvordan den ansøgte produktion indrettes med henblik på at leve op til kravet om BAT.

Vejledende BAT- standardkrav (ammoniak)

BAT kravet for anlægget i forhold til ammoniaktabet er opfyldt.

Desuden er der mulighed for køling af gyllen under staldene, hvilket vil mindske ammoniakfordampning yderligere og bidrage til opvarmning af staldene, denne teknologi er dog ikke indtastet som virkemiddel i ansøgningen, da ammoniaktabet ikke overstiger det tilladte.

Det samlede BAT krav er beregnet via husdyrgodkendelse.dk og beregnet til 5.831 kg N, BAT krav til staldene er 5.205 kg N og BAT kravet til lagrene er beregnet til 627 kg N
Den samlede ammoniakemission fra anlægget er beregnet til 5.831 kg N.

Der er ved beregning af BAT krav, beregnet ud fra at det er eksisterende stalde på ejendommen. Der bygges ikke nyt. Staldene er indrettet med drænedede gulve og delvis spaltegulv med 25-49% fast gulv.

Teknologivalg til opfyldelse af krav om BAT (ammoniak)

Reduktionskravet vedr. ammoniak kan opnås ved en kombination af teknikker/ teknologier indenfor staldindretning og opbevaring af husdyrgødning.

Der er udarbejdet teknologiblade for følgende ammoniakreducerende teknikker/teknologier:

Smågrise

Køling af gylle i svinestalde (< 30 % ammoniakreduktion)

Svovlsyrebehandling af smågrisegylle (ca. 70%)

Luftrensning (70-90 %)

Fodring: benzoesyre (1 % pr. g/FE)

Slagtesvin

Svovlsyrebehandling af gylle (ca. 70 % ammoniakreduktion)

Luftrensning – (70-90% luftrensning afhængig af hvor meget luft der renses)

Køling af gylle i svinestalde (< 30 % ammoniakreduktion)

Delvist fast gulv

Søer

Køling af gylle i svinestalde (< 30 % ammoniakreduktion)

Svovlsyrebehandling af sø gylle (ca. 70% ammoniakreduktion)

Luftrensning (70-90 % ammoniakreduktion)

Nedenfor beskrives valget af staldsystemer, miljøteknologier og fodringstiltag til opfyldelse af Miljøstyrelsens vejledende krav om BAT- standard vilkår.

Valg af staldsystemer

De eksisterende stalde er indrettet med drænet gulv og delvis spaltegulv.

Valg af miljøteknologi

Valg af teknologi til opbevaring af husdyrgødning

I henhold til husdyrgødningsbekendtgørelsen skal der etableres fast overdækning på nye gyllebeholdere, med mindre, der kan opretholdes et naturligt tæt flydelag. Der skal altid etableres fast overdækning hvis en ny beholder placeres inden for en radius af 300 meter fra nærmeste nabo.

De eksisterende gyllebeholdere på ejendommen er uden teltoverdækning.

Renovering af eksisterende stalde

Der er ingen planer om renovering af eksisterende staldanlæg inden for den 8-årige periode, hvorefter kommunalbestyrelsen skal foretage den første regelmæssige revurdering af det miljøgodkendte. Årsagen hertil er, at staldene er velfungerende.

Bedste tilgængelige opbevaringsteknik

Husdyrgødning opbevares på følgende vis:

Gylle:

Beholderne er opført af bestandige og for fugtighed vanskeligt gennemtrængelige materialer. Beholderne er dimensioneret i forhold til kapaciteten, således at den kan modstå påvirkninger i forbindelse med omrøring, overdækning og tømning.

Gyllen omrøres kun forud for udkørsel af gylle. Ved pålæsning af gyllevogn anvendes læssekran påmonteret gyllevognen, denne anordning suger gyllen fra tanken over i gyllevognen hvilket bevirker at spild undgås.

BAT- krav vedr. udbringning af husdyrgødning og udnyttelse af næringsstoffer i marken

De teknikker, der i marken kan reducere ammoniakfordampningen ved udbringning, er rettet mod at begrænse det tidsrum, i hvilket den mineralske del af kvælstofindholdet i gyllen er i kontakt med luften, eller sikrer, at den mineralske del forbliver på opløst form. Konkret omfatter det teknikker, der sørger for, at gyllen hurtigt kommer ned på eller i jorden, eller som giver gyllen en lavere PH- værdi (svovlsyrebehandling).

En stor del af de virkemidler, der kan reducere ammoniaktabet i forbindelse med udbringning af husdyrgødning er allerede implementeret via husdyrgødningsbekendtgørelsen, der fastsætter generelle regler for, hvornår og hvordan husdyrgødning må udbringes. For udbringning af husdyrgødning gælder således følgende:

- Regler for udbringningstidspunkter (forbud mod udbringning 200 m fra byområder på weekend- og helligdage)
- Gylle skal som minimum udbringes med slæbeslanger (bredspreddning forbudt)
- Gylle der udbringes på arealer uden etablerede afgrøder til høst, skal være nedbragt senest 4 timer efter udbringning.
- Al udbringning af husdyrgødning på sort jord og græsmarker skal ske ved nedfældning eller en tilsvarende teknologi med samme ammoniakreduktionsprocent.

En yderligere reduktion af ammoniakfordampningen ved udbringning af husdyrgødning vil kunne nås ved krav om nedfældning af al husdyrgødning eller ved tilsætning af svovlsyre til husdyrgødningen.

Miljøstyrelsen har imidlertid vurderet, at de samfundsøkonomiske omkostninger ved nedfældning af husdyrgødning er uforholdsmæssigt høje, da nedfældning af husdyrgødning kan give skader på afgrøderne og dermed udbyttetab. Desuden vil nedfældning føre til øget udledning af drivhusgasser, da nedfældning af husdyrgødning er en mere krævende proces end alm. slangeudlægning, hvilket betyder et højere dieselforbrug. Tilsvarende vurderer Miljøstyrelsen, at svovlsyrebehandling af gylle er en uforholdsmæssig dyr teknologi at indføre alene af hensyn til miljøeffekten i marken.

På denne baggrund vurderer Miljøstyrelsen at gældende lovgivning vedr. udbringning er BAT.

Kvælstof er et vigtigt plantenæringsstof. Optimal udnyttelse af de tilførte næringsstoffer med husdyrgødningen medfører mindre udvaskning af kvælstof til grundvand og overfladevand. Teknikker til reduktion af kvælstof er derfor rettet mod at øge afgrødernes optagelse af kvælstof. Der er følgende teknikker:

- Teknikker til optimal fordeling af husdyrgødningen i marken
- Teknikker, som er målrettet mod at tilbageholde mineraliseret kvælstof i jorden udenfor afgrødernes vækstsæson
- Teknikker, som øger husdyrgødningens andel af mineralsk kvælstof i forhold til organisk kvælstof.

BAT- krav Energibesparende foranstaltninger

Energiforbruget afhænger af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom, herunder hvilke teknologiske løsninger, der anvendes til begrænsning af forurening.

Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT- standardkrav vedr. energiforbrug.

Ifølge EU's referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion er det BAT at anvende følgende:

- Optimering af udformningen af ventilationssystemet i mekanisk ventilerede stalde for at tilvejebringe god temperaturkontrol samt opnå minimumsventilation om vinteren. Undgåelse af modstand i ventilationssystemer gennem hyppigt eftersyn og rengøring af luftkanaler og fans.
- Anvende lavenergi-belysning.

Alle eksisterende stalde vedligeholdes løbende med henblik på mest energibesparende løsninger.

Lys:

Der vil kun være lys i staldene når der er personale til stede samt behov for det. Lyset slukkes manuelt når staldene forlades af personale. Det vurderes derfor at der ikke vil være nogen fjernpåvirkninger i forbindelse med lys, da der normalt ikke vil være lys i staldene i aftentimerne.

Ventilation:

Ventilationsanlægget i eksisterende stalde har trinløs regulering af luftmængden via frekvensregulering af ventilationsanlæggets elmotorer.

Som minimum vil der være en frekvensreguleret (trinløs) motor pr. staldafsnit, der kan ventilere efter behov. Frekvensregulering af ventilatoren giver den mest energieffektive drift.

Ventilationsanlægget vil blive rengjort jævnligt ved vask af staldene. Ved rengøring fjernes snavs mv. der kan yde modstand og forøge strømforbruget.

Ventilationen vil blive styret af et temperaturreguleret styringssystem, som sikrer, at ventilationen kører optimalt, både med hensyn til temperaturen i staldene og el-forbruget.

Der gennemføres eftersyn af ventilationsanlægget, som sikrer at det kører optimalt.

Der er p.t. ikke planer om at udskifte ventilationsanlægget i de eksisterende stalde. Vil der blive behov for det, vil der blive valgt et strømbesparende system, hvis det er foreneligt med ventilationsbehovet i staldene.

Foderfremstilling:

Der anvendes hammermølle.

Foderblanding:

Der er ur-styring på blandedanlægget. Det sikrer, at anlægget kører præcist som det skal og der undgås unødigt opstart af anlægget.

Blandeanlægget vedligeholdes løbende.

Udfodring:

Dimensioneringen af ejendommens udfodringssystem er energioptimeret, hvilket betyder at der ikke bruges for meget energi på at pumpe foder rundt i rør med for stor eller for lille diameter.

Der anvendes centrifugalpumper i stedet for snækkepumper. Centrifugalpumper er mindre ressourcekrævende end snækkepumper og er derfor med til at sænke energiforbruget.

Anlægget efterses og vedligeholdes jævnligt.

Samlet vurdering vedr. energibesparende foranstaltninger:

Ud fra ovenstående beskrivelse vurderes det, at det udvidede anlæg lever op til BAT vedrørende energibesparende foranstaltninger. Særligt kan fremhæves, at ventilationsanlægget har trinløs regulering af luftmængden via frekvensregulering af ventilationsanlægget i alle stalde.

BAT-krav vandbesparende foranstaltninger

Vandforbruget afhænger af de driftsmæssige forhold på den enkelte ejendom.

Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT-standardkrav vedr. vandforbrug.

Ifølge referencedokument for bedste tilgængelige teknikker (BREF) der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion, er det BAT at reducere vandforbruget ved at udføre følgende:

- rengøring af dyrestald og udstyr med højtryksrensere efter hver produktionscyklus eller hver batch. Til svineopstaldning løber spulevand typisk ned i gyllesystemet, og det er derfor vigtigt at finde en balance mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt. I fjerkræstalde er det også vigtigt at finde balancen mellem rengøring og brug af så lidt vand som muligt.
- udførelse af regelmæssig kalibrering af drikkevandsanlægget for at undgå spild.
- registrering af vandbrug gennem måling af forbrug, og
- detektering og reparation af lækager.

Der anvendes følgende tiltag på ejendommen med henblik på vandbesparelse:

Vask af stalde

Ved vask af stalde anvendes iblødsætning, hvorefter staldene vaskes med højtryksrensere med koldt vand.

Der anvendes endvidere vandbesparende dysere.

Både iblødsætning og vask med højtryksrensere samt vandbesparende dysere reducerer vandforbruget ved vask.

Vanding af dyr

Der anvendes vandkopper i staldene, som ikke medfører spild af vand i samme omfang som drikkeventiler.

Overbrusningsanlæg

Der er etableret optimeret styring af overbrusningsanlæg. Det er BAT ikke at anvende mere vand end hvad der er nødvendigt. Ved optimering af anlægget kører anlægget ikke unødigt og forbruger derved ikke mere vand end hvad der er nødvendigt. Også på overbrusningsanlægget anvendes vandbesparende dysere.

Vandrør og slanger i stalde

Staldene kontrolleres dagligt for utætheder på vandrør og små reparationer udføres med det samme.

Samlet vurdering vedr. vandbesparende foranstaltninger:

Ud fra ovenstående beskrivelse vurderes det, at den ansøgte husdyrproduktion med de ovenfor beskrevne tiltag lever op til kravene vedr. BAT i BREF-dokumentet. Der er valgt teknologier der er med til at reducere

vandforbruget mest muligt. Bl.a. er der valgt vandbesparende dyser ved vask og overbrusning, og der er valgt drikkekopper i stedet for drikkeventiler.

Management på husdyrbruget

Management på ejendommen handler om at tilrettelægge arbejdet, så produktionen kører optimalt, samtidig med at forurening begrænses og anvendelsen af hjælpepestoffer minimeres.

Miljøstyrelsen har ikke fastsat vejledende BAT-standardkrav vedr. management.

I henhold til EU's BREF-notat af juli 2003 er godt landmandskab en vigtig del af BAT. I henhold til dokumentet er det BAT at:

- Identificere og implementere uddannelses- og træningsprogrammer for bedriftspersonale.
- Føre journal over vand- og energiforbrug, mængde af husdyrfoder, opstået spild og spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning på markerne.
- Have en nødfremgangsmåde til at håndtere ikke planlagte emissioner og hændelser.
- Iværksætte et reparations- og vedligeholdelsesprogram for at sikre, at bygninger og udstyr er i driftsklar stand, samt at faciliteterne holdes rene.
- Planlægge aktiviteter på anlægget korrekt, såsom levering af materialer og fjernelse af produkter og spild.
- Planlægge gødsning af markerne korrekt.

På ejendommen anvendes følgende ledelses- og kontrolrutiner med henblik på styring af husdyrbrugets miljøforhold:

Alle ansatte introduceres grundigt til nye arbejdsopgaver.

De ansatte deltager i lovpligtige efteruddannelseskurser.

Vand- og energiforbrug opgøres årligt i forbindelse med regnskabet.

Der er opsat vandur.

Der tilsendes månedligt opgørelse af elforbrug fra energiselskabet.

Der udarbejdes effektivitetsrapporter over forbruget af foder

Foderplaner revideres 1-2 gange om året med foderkonsulent for at sikre optimal foderudnyttelse.

Der er ophængt beredskabsplan, der beskriver forholdsregler i forbindelse med uheld med kemikalier, udslip af gylle eller brand.

Staldene gennemgås dagligt med henblik på at opdage lækager.

Der foretages løbende service på ventilationsanlæg/foderanlæg, elkabler og pumper af autoriseret installatør.

Alle elinstallationer efterses hvert 5. år.

Der foretages rengøring af stalde og ventilationsanlæg efter fastlagt plan.

Anlæg og tekniske installationer renses, vedligeholdes og udskiftes i en sådan grad, at det sikrer korrekt brug og effekt.

Gyllebeholderne følger reglerne for kontrol minimum hvert 10. år.

Alle aktiviteter planlægges grundigt. Anlægget er indrettet på en logistisk optimal måde for transporter til og fra ejendommen såvel som den interne fordeling.

Affald fjernes løbende fra ejendommen.

Aftale med firma om rottebekæmpelse på ejendommen.

Der føres journal over spredning af uorganisk gødning og husdyrgødning i form af det årlige gødningsregnskab. Regnskabet anvendes til at dokumentere husdyrbrugets størrelse og forbrug af gødning. Dette er lovkrav i Danmark.

Der udtages jordprøver ca. hver 5. år som analyseres for bl.a. fosfor- og kalkindhold for at følge jordens fosforindhold og reaktionstal (pH).

Samlet vurdering vedr. management:

Ud fra ovenstående beskrivelse vurderes det at husdyrbruget har fokus på management.

Det vurderes, at ejendommen med ovenstående driftsrutiner lever op til kravet om BAT vedr. management/godt landmandskab i henhold til BREF (referencedokument for bedste tilgængelige teknikker, der vedrører intensiv fjerkræ- og svineproduktion).

Egenkontrol

Husdyrbruget varetager selv en del af kontrollen med den daglige drift som er følgende:

Der udarbejdes obligatorisk gødningsplan med efterfølgende gødningsregnskab

Der er produktionsopgørelser i markbrug og dyrehold, driftsregnskab samt egne løbende registreringer.

Gennemsyn af alle elinstallationer hvert 5. år.

Vand- og elforbruget vil blive fulgt løbende med henblik på at lokalisere eventuelle opståede fejl samt vurdere på muligheden for at reducere forbruget.

De tekniske installationer og hjælpemidler kontrolleres løbende for at imødegå driftsforstyrrelser og uheld.

Der føres logbog over flydelag i gyllebeholder

10 års kontrol af gyllebeholdere

Udarbejdelse af mark- og gødningsregnskab

Fra tank pumpes til gyllevogn med traktordreven læssekran (sugepumpe). Ved overpumpning til lastbil suges tilsvarende med læssekran. Al læsning overvåges.

Det vurderes at risikoen for gylleulykker er minimal.

Natur

Der er følgende afstande til nærmeste områder med registreret natur:

Kategori 1

Staldanlægget er beliggende ca. 5 km nord for Natura 2000 område nr. 232 Lillering Skov, Stjær Skov, Tåstrup sø og Tåstrup mose. Nærmeste habitatnatur er 9130 bøg på muld.

Kategori 2

Der ligger et overdrev på over 2,5 ha ca. 8,5 km øst for ejendommen.

Kategori 3

Nærmeste §3 natur er en mose ca. 480 m syd for ejendommen, et overdrev 500 m øst for ejendommen, en mose ca. 550 m øst for ejendommen, en skov-naturmæssig værdifuld ca. 2,4 km øst for ejendommen samt en skov-tilgroet lysåbent og skov-gammel skovjordbund ca. 500 syd for ejendommen.

Nærmeste kategori 1 naturområder (Lillering Skov, Stjær Skov, Tåstrup sø og mose) her er afstanden til naturområdet så stor, at det utvivlsomt, at den luftbårne ammoniakemission fra anlægget hverken i sig selv eller i kumulation med andre planer og projekter ville medføre ændringer i naturtilstanden i habitatområderne.

Kravet til denne kategori er maksimalt 0,7 kg N/ha i totalbelastning hvis der ikke ligger andre husdyrbrug i nærheden. Totalbelastningen er via husdyrgodkendelse.dk beregnet til 0,0 kg N/ha.

Nærmeste kategori 2 natur er et overdrev, der er beskyttet af naturbeskyttelseslovens §3 og som er større end 2,5 ha. Overdrevet er beliggende ca. 8,5 km mod øst, beregnet ammoniak hertil viser en totaldeposition på 0,0 kg N.

Kravet til denne kategori er maksimalt 1,0 kg N/ha i totalbelastning.

Nærmeste kategori 3 natur er mose mod syd, overdrev mod øst og mose mod øst samt Skov tilgroet lysåbent og skov-gammel skovjordbund. Merbelastning er beregnet til 0,5 kg N/ha. Kravet til denne kategori er maksimalt 1,0 kg N/ha i merbelastning.

Alt i alt vurderes det, at natur ikke vil påvirkes negativt som følge af den ansøgte udvidelse – jf. beskrivelsen ovenfor. Afstanden er stor til kvælstoffølsom natur, og konkrete depositionsregninger i IT-ansøgningen viser, at gældende kriterier for maksimal kvælstofbelastning er overholdt.

Alternative løsninger der er undersøgt

Der er ikke overvejet alternativer da der er tale om en godkendelse af en eksisterende ejendom.

Foranstaltninger for at begrænse det ansøgte virkning på miljøet

Befolkningen og menneskers sundhed

I forbindelse med det ansøgte udledes der ikke sundhedsskadelige stoffer som f.eks. tungmetaller eller dioxin. Det vurderes derfor at projektet ikke vil medføre nogen påvirkning af menneskers sundhed.

Der vil ikke forekomme luftforurening eller forurening af vand der kan påvirke befolkningen og menneskers sundhed. Dette begrundes med at ejendommen drives i overensstemmelse med gældende lovgivning og retningslinjer.

I forbindelse med befolkning og menneskers sundhed påvirker anlægget mest med støv, støj, lugt og ammoniakemissionerne.

Reglerne for ammoniak er overholdt. Ved management og foranstaltninger, forventes det at støj og støv ikke vil give anledning til nabogener. Der er i lovgivningen for husdyrbrug fastsat rammer i forhold til

påvirkning af omkringliggende natur i forhold til påvirkning med ammoniak. Beregningerne af ammoniakdeposition på natur er foretaget i husdyrgodkendelse.dk og viser at kravene er overholdt. Lugtberegninger til nærmeste omkringboende er ligeledes foretaget i husdyrgodkendelse.dk, lugtberegningerne viser at genekriterierne ved godkendelse af husdyrbrug er overholdt.

Smittebeskyttelse

Smittebeskyttelse er både beskyttelse af besætningens egne dyr mod indførsel af smitsomme sygdomme, beskyttelse mod spredning af sygdomme mellem forskellige besætninger og beskyttelse mod spredning af zoonotiske smitstoffer fra besætninger til det omgivende samfund (zoonoser er sygdomme, der kan smitte mellem dyr og mennesker).

Der er regler om smittebeskyttelse for svinebesætninger med sundhedsrådgivningsaftale.

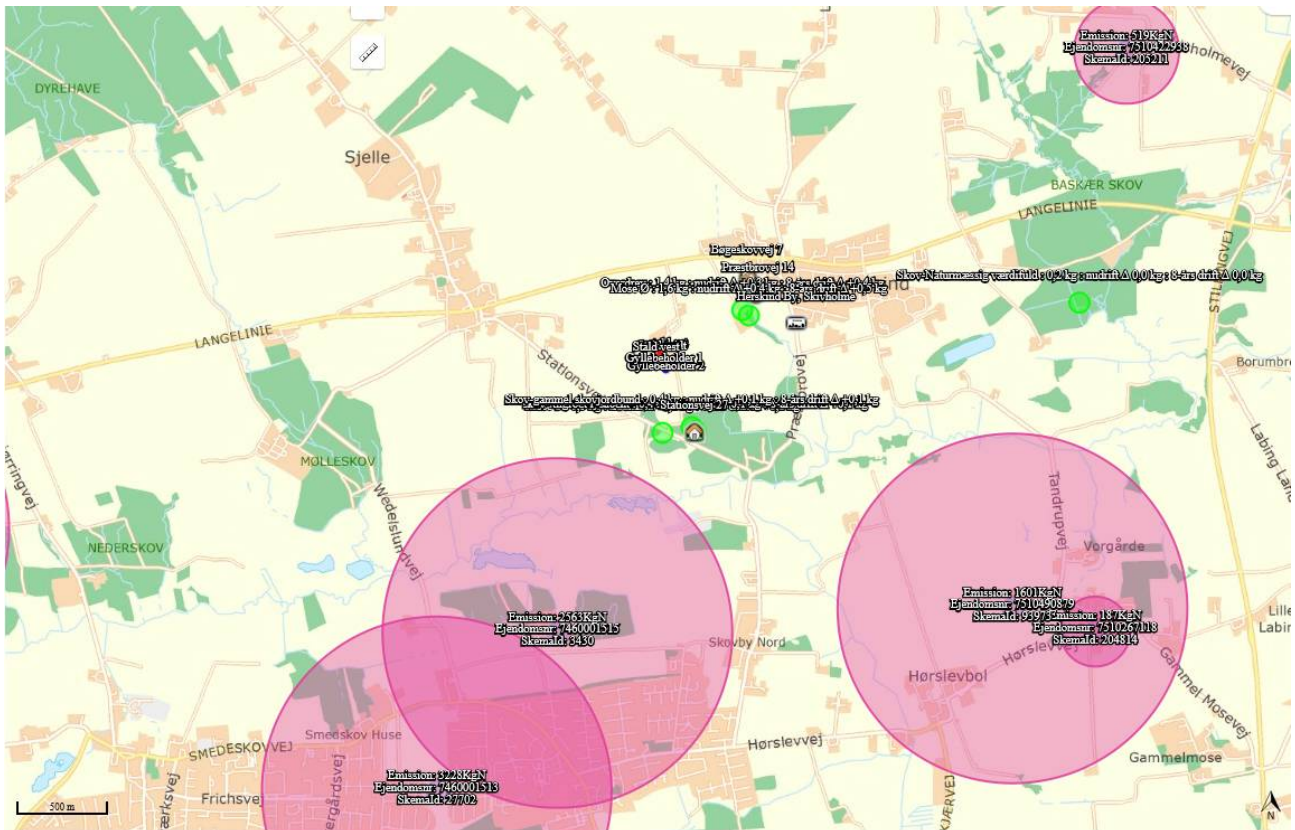
For svinebesætninger med sundhedsrådgivningsaftale gælder desuden særlige regler om zoonotisk smittebeskyttelse, hvor den besætningsansvarlige i samarbejde med besætningsdyrlægen skal udarbejde en zoonotisk smittebeskyttelsesplan, som har til formål at modvirke smittespredning fra besætningen.

Biologisk mangfoldighed

Nedenstående kortudsnit viser en illustration af husdyrtrykket i området omkring Langelinie 52. Bilaget er udarbejdet på basis af de tilgængelige oplysninger om husdyrgodkendte ejendomme der findes via husdyrgodkendelse.dk.

Det skal i den forbindelse bemærkes, at der er visse usikkerheder vedrørende disse data idet det ikke med sikkerhed er så stort et dyrehold som forventet (hvis godkendelserne ikke er udnyttet). Således kan den løbende strukturtilpasning i landbruget (afvikling/udvikling i husdyrholdet) være usikkert oplyst. Med baggrund i bl.a. oplysninger fra husdyrgodkendelse.dk vurderes det, at udvidelsen ikke – alene eller sammen med bidrag fra andre kendte ammoniakudviklinger – vil øge den samlede luftbårne kvælstofbelastning i området i uacceptabelt omfang.

Anlægget er beliggende i det åbne land med spredte landbrugsbedrifter. Det vurderes at godkendelsen af denne landbrugsbedrift ikke vil medføre væsentlige ændringer i tilstanden af natur i umiddelbar nærhed.

Beskyttelsen af natur omfatter natur af kategori 1, 2 og 3, disse tre kategorier af natur beskyttes mod ammoniak. Disse krav til totaldeposition og merdeposition fremgår af husdyrgodkendelse.dk, beregningerne er overholdt. Ingen natur, omfattet af disse kategorier, vurderes derfor at blive påvirket af nærværende godkendelse.

Bilag IV arter

Ud fra kortmateriale på naturdata.dk fremgår det at der ikke er registreret bilag VI arter indenfor 1 km fra anlægget.

En række dyr og planter, der er omfattet af habitatdirektivets bilag IV kan have yngle eller rasteområder på eller omkring ejendommen og dens udspretningsarealer. Det vurderes umiddelbart, at der kan være damflagermus, vandflagermus, brunflagermus, langøret flagermus, sydflagermus, troldflagermus, dværgflagermus, odder og markfirben i området

En række af flagermusarterne er optaget på rødlisten 1997 som sårbare. Der er ikke kendskab til at der er forekomster af planter og dyr omfattet af artsfredning eller optaget på nationale eller regionale rødlistener på eller umiddelbart op til husdyrbrugets anlæg og udbringningsarealer. Derfor vurderes det at godkendelsen ikke vil have negativ indflydelse.

Jordarealer, jordbund, vand, luft og klima

Arealer

Bedriftens dyrkede arealer er ikke omfattet af nogen § 3 beskyttelse. Der findes ingen større beskyttede naturtyper i området i umiddelbart i nærheden af bedriften.

Jordklassificeringskortet viser at arealerne tilhørende bedriften er overvejende sandjord fra JB4 til JB6.

Materielle goder kulturarv og landskabet

Der findes ingen beskyttede diger i nærheden af ejendommen.

Der er ingen gravhøje i umiddelbar nærhed.

Godkendelsen vurderes derfor ikke at kunne påvirke diger eller gravhøje i lokalområdet.

Ved vurdering af samspillet mellem en eller flere af disse faktorer vurderes det ikke at give nogen øget risiko for påvirkninger.

Ophør

Den generelle praksis ved produktionsophør på et husdyrbrug er, at stalde, anlæg for opbevaring af foder, husdyrgødning, kemikalier og lignende vil blive tømt og rengjort.

Langelinie 52 er et IE-husdyrbrug og derfor omfattet af bestemmelserne i jordforureningsloven (LBK nr. 282 af 27/03/2017) om afhjælpning af jord- og grundvandsforurening ved ophør af driften af bestemte aktiviteter på listevirksomheder og husdyrbrug. Bestemmelserne fremgår af lovens kapitel 4b og indebærer bl.a., at driftsherren ved driftsophør skal vurdere jordens og grundvandets forureningstilstand som følge af aktiviteterne på husdyrbruget. Driftsherren skal i første omgang indsende et oplæg til miljømyndigheden (kommunen) om, hvordan den forestående vurdering kan foretages. På baggrund af driftsherrens oplæg vil miljømyndigheden give driftsherren påbud om, hvordan vurderingen skal foretages og en frist herfor.

Vurdering:

De til enhver tid gældende regler i bl.a. jordforureningsloven vil sikre, at der træffes de nødvendige foranstaltninger ved produktionsophør på husdyrbruget Langelinie 52.